

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!

Karkerên hemû welatan yekbîn!

Demokrasi için tek yol devrim!

Yıl:11, Sayı:267, 17 Eylül 1984

Güney Afrika Komünist Partisi'nin üç aylık yayın organı *Afrikalı Komünist*'in 98. sayısında, Afrika'nın güneyi üstüne devletlerarası siyasetteki son gelişmeleri ve Güney Afrikalı komünistlerin hiç ummadıkları yerden gelen darbeyi konu eden bir başyazı yayınlandı. İçindeki bazı değerlendirmelere katılmamakla birlikte, Güney Afrika halkları üstüne yapılan tehlikeli pazarlıkları ve dünya komünist hareketinin bazı gerçeklerini sergilemesi açısından yazıyı sunuyoruz.

Nk matı anlaşması Afrika için ne anlama geliyor?

Dünyanın en modern şehirlerinden biri olan başkent Johannesburg yakınlarında kurulu yalnızca siyahların yaşadığı 1 milyonluk Soweto şehriden bir görüntü

Bir kez daha anladık ki geleceğin neler getireceği önceden kestirilemez. Bir yıl önce, Afrika'daki siyasal gelişmeleri kim tahmin edebilir, son aylardaki olayları kim önceden görebilirdi? Hangi araştırmacı Frelimo partisinin yönettiği Mozambik hükümetinin nisan 1984'te Güney Afrikalı devrimci kadroları sınır dışı edeceğini söyleyebilirdi? Kim Mozambik-Güney Afrika komisyonunun ortak denetimi altında Afrika Ulusal Kongresi (ANC) üyelerinin evlerine ve Maputo'daki binalarına baskınlar düzenleneceğini öngörecektir kadar cesaretli konuşabilirdi?

Evet, gerçekte bu ve buna benzer diğer eylemlerin tümü, Güney Afrika dış siyasetinin yarattığı sonuçlardır. Bu

siyasetin genel hatları bir yıl öncesinden belli olmuştu ama ayrıntıları henüz yeni yeni açıklık kazanmaktadır. ANC'nin Mozambik'teki varlığı, ülkeye girme hakkı olan başkanın dışında on üyelik bir "diplomatik kurul"a indirildi. ANC'nin diğer tüm kadroları ya sınır dışı edildiler ya da mülteci kamplarına sürüldüler. Cephelerde Mozambik askerleri, ırkçı devlete (Güney Afrika Cumhuriyeti — İ.S.) karşı düşmanca eylemler "yürütmeyi ve planlamayı öneren unsurlar üstünde sert bir denetim uyguluyorlar..." Geçen 16 Mart'ta Komatipoort şehrinde Mozambik ve Güney Afrika arasında imzalanan Nkomati Anlaşması tüm bu baskılar için gerekli koşulları sağlıyor.

Güney Afrika ve dünya basınının bu anlaşma üstüne sürdürdükleri cıvıllı propaganda ANC'nin ve Umkhonto'nun "silahlı üsleri"nin likidasyonu sürekli olarak konu ediliyor. Ama gerçekte, Güney Afrika çok iyi biliyor ki Mozambik'te bu tür üsler yoktur ve hiçbir zaman da olmamıştır.

Durum buyken Başbakan Botha'dan, yarıdakçı radyo ve basın yorumcularına kadar Güney Afrika rejiminin bütün sözcüleri anlaşmayı ANC'nin silahlı saldırı tehdidine karşı bir "zafer" olarak yorumluyorlar. Gerçeğin çarpıtılması iki amaca hizmet ediyor. Bir kez, ülke içinde giderek büyüyen Umkhonto silahlı saldırı ve sabotajlarının sıkı korunan

sınırlardan değil, ülkenin kendi içinden kaynaklandığı gerçeğini örtme işlevini görüyor. Öte yandan, cephe devletleri olarak bilinen devletlere karşı Botha rejiminin uyguladığı düşmanca siyaseti örtbas etmeye yarıyor.

Hırçın tutumlar

Düşmanlığın gerçek doğası, oldukça güzel kamufle edilmiş bir biçimde, Nkomati Anlaşması'nın özünde yatmaktadır. Mozambik hükümetinin tüm üstlendiklerine karşılık Güney Afrika'nın bütün yapacağı topraklarından düşmanca radyo yayını önlemek ve Mozambik'teki Frelimo karşıtı silahlı güçlere her

türlü yardımı durdurmaktır. Kağıt üstünde herşey fevkalade ve akla uygun görünüyor. Ama böyle bir anlaşmanın adillik ve eşitliği, kağıt üstünde değil ancak gerçek siyasal operasyonlar temelinde anlaşılabilir.

Herşeyin kağıt üstünde görüldüğü gibi olmadığının çok ciddi işaretleri vardır. Anlaşmadan bu yana, Mozambik içinde MNR'nin karşı devrimci paralı askerleri tarafından yeni ve vahşi saldırılar düzenlenmiştir. Herkes bu paralı askerlerin Güney Afrika'dan yönetildiğini, silahlandırıldığını orada eğitim gördüklerini ve Güney Afrika dış siyasetinin paralı köpekleri olduğunu biliyor. Güney Afrika'nın siyah komşularıyla olan ilişkilerinin tarihinde hiçbir örnek yoktur ki, onun, anlaşma sonrası uyguladığı siyasetin anlaşma öncesinde uyguladığı siyasetin devamından başka birşey olmadığını gösterebilir. İzlenen siyasetteki tek fark, eski siyasetin bugün, yeni reklam kampanyasına uydurulmak üzere farklı bir biçimde paketlenmiş olmasıdır.

Anlaşma öncesi siyaset neydi? Güney Afrika propaganda makinalarının söylediklerine bakılırsa, cephe devletlerine karşı izlenen siyaset genel olarak dostça işbirliği aramaya yönelmiştir. Özel olarak Mozambik'e karşı izlenen siyaset de yalnızca sınırlardan Güney Afrika'ya silahlı devrimci saldırıyı önlemek için ANC-Umkhonto kamplarına girişilen saldırıyla ilgilidir. Durum böyleyse, neden MNR köpekleri, ANC'nin üslerine değil de daha çok asıl hedefleri olan Mozambik'in önemli endüstri ve ulaşım merkezlerine saldırıyorlar? MNR, Güney Afrika'nın Mozambik'teki delegesiydi, belki de hâlâ öyledir. Onun amaç ve hedefleri Güney Afrika'nın amaç ve hedefleridir. Bu hedefler, ANC'nin ırkçılığa karşı devrimci çabalarına asla önleyemedi ama Frelimo hükümetine, onun Mozambik'i yeniden kurma ve geliştirme çabalarına her zaman zarar verdi. Şimdi ANC'nin Mozambik'teki varlığı ciddi olarak azaltıldığından dolayı artık Güney Afrika'nın Frelimo hükümetinin

Soweto'nun genel görünümü

geleceğini tehlikeye atan siyasetinden vazgeçeceğine inanmak için çok saf olmak gerekir.

Yalnızca Nkomati Anlaşması'nın öne çıkardığı önemli, ama gerçekte kısa erimli sorunlardan kalkıp yukarıda sözü edilen uzun erimli amaçların es geçilmesine izin verilemez. Ne Güney Afrika'nın ne de Mozambik'in siyaseti, ANC'nin Mozambik-Güney Afrika sınırından bir saldırı düzenleme hayali üstüne tasar-

lanmış, geçici önlemler olarak kabul edilemez. Dünün iltihaplı yarası sanki anlaşmayla iyileştirilebilirmiş gibi davranmak her iki ülke devrimcilerine hiçbir şey sağlamaz. Belki yaraya bir plaster konuldu ama altında Güney Afrika iltihabı olduğu gibi duruyor.

Güney Afrika'nın ırkçı rejimi kanserin göbeğinde yatıyor. Ülke içinde hoşnutsuzluğu ve kabarışı körüklüyor. Polis devleti terörü ve işbirlikçi siyahların desteğiyle devrimci kabarışı engellemenin yollarını arıyor. Rejim dışarıda, tüm cephe devletlerinde bağımsızlık dalgasını geriye itmek, yeni sömürge tipi bir ekonomik siyasal bağımlılığı kurmak için çalışmaları kışkırtıyor.

Cephe devletleri, Güney Afrika'nın çevresinde, onu soyutlayan bir kordon oluşturdularında gerçek durumu kavrayamamışlardı. Nkomati Anlaşması kordonun kırıldığına işaretidir. Botha rejimi, Afrika içinde ırkçı ve yeni-sömürgeci mikrobu daha kolayca yayabilmek için şimdi kendini daha bir güven içinde hissediyor. Bir dizi Avrupa devletinin Başbakan Botha'ya gönderdiği gezi davetiyeleri bağlaşıklarının da aynı görüşte olduğunu gösteriyor.

Anlaşmanın etkilerinin uluslararası boyutları

Nkomati Anlaşması, Mozambik ve Güney Afrika arasında bir olay gibi görünüyorsa da öyle değildir. Anlaşmanın etkilerinin uluslararası boyutları vardır: Angola'ya sürekli silahlı saldırılar düzenlenmektedir. Muzorewa'ya karşı darbe girişimi yapılmıştır. Ardından Zimbabwe'de iç istikrarsızlık başgöstermiştir. Swaziland yönetimi rüşvetle ayarlanmıştır. Lesotho'da askeri bir saldırı ve karşı devrimci bir sabotaj örgütlenmiştir. Namibya'ya vur-kaç askeri saldırılar düzenlenmiştir. Güney Afrika'nın tüm komşu topraklar üstündeki bu gizli ve açık operasyonları onun dış siyasetinin gerçekte ne olduğunu gösteriyor.

Güney Afrika'da ve kapitalist dünyanın her yerinde, bu siyaseti, yalnızca Güney Afrika'ya özgü birşey olarak göstermek adet oldu. Nkomati Anlaşması, Güney Afrika siyasetinin en büyük zaferi ve Botha'nın ırkçı devleti götürmekte olduğu sözde "yeni doğrultu"nun bir göstergesi olarak sunulmak isteniyor. Ancak gerçek o kadar basit değildir. Nkomati Anlaşması Pretorya'da yu-

murtlanmış olabilir. Ama onun ardındaki strateji Washington'da üretilmiştir. Washington'un, özellikle Reagan'dan sonra, çok basit bir dış siyaseti vardır. Bu basit siyasete göre, dünyadaki her kavga "iyi ve kötü" arasındaki bir boğuşma ya da aynen Washington'un deyimiyle komünistlerle anti-komünistler arasındaki bir çatışma olarak ele alınabilir. Arada hiçbir ton farkı yoktur.

Her yerde, ama özellikle Afrika'da, Amerikan siyasetine diz çökücü bir bağımlılıkla yanaşmayan her bağlantısız devlet Washington tarafından "Moskova'nın kuklası" olarak değerlendiriliyor. Her anti-emperyalist halk hareketi "komünizm cephesi" olarak görülüyor. Batı devletleri emperyalist bağlaşıklığının lideri olarak Washington, uygun bir strateji buldu. Reagan'ın kendisi bu stratejiyi "komünizmin konumlarının geri itilmesi" olarak tanımladı.

Bu strateji dünya çapında aralıksız olarak izlenmektedir. Amerikan silah ve parası, dünya pazarlarının denetimi için CIA'nın dünya çapındaki karşı-devrimci merkezlerine akıyor. Bu silahlar uluslararası terörizmi besliyor. Amaçları, bağımsız devletlerin ulusal ekonomilerini boğazlamak, onların bağlaşıklarıyla bağlarını koparmak, iç sabotajlar örgütlemek, karşı devrimi silahlandırmak ve son olarak — herşey başarısız olursa — doğrudan ABD askeri müdahalesi için ortam yaratmaktır. İç terörizm her yerde, örneğin Nikaragua'da rejimi devirmek, Lübnan, Afganistan ve Kamboçya'da savaşları finanse etmek, El Salvador'da olduğu gibi gerici rejimleri desteklemek ve ölüm mangalarını finanse etmek için kışkırtılıyor. ABD, kendi hükümetlerini kurmayı ve sefaletten kendi ekonomik çıkış yollarını bulmayı seçen halklarla uğraşmak üzere uluslararası bir diplomasi yerleştirdi.

Afrika — ve Güney Afrika — bu global stratejinin dışında değildir. Orada ABD'nin amaçlarına hizmet edecek kadar uysal ve rüşvetle iş görmeye hazır devletler vardır. Polis devleti terörü ile varlıklarını sürdüren ve siyah çoğunluğa baskı uygulayan rejimler için ABD desteği ve yardımı hazırdır. Öyleyse, Namibya'nın haksız işgali ve askeri diktatörlüğü kabul edilebilirdi. Bütün bunlar Washington'un öngördüğü "komünizmin konumlarını geriye itme", rekabet ve bir kıtayı kâr dünyasında uysal bir dışli olabilecek biçimde yeniden

Siyahlar üçüncü mevkide gider

Başkent Johannesburg

yaratma stratejisine uygun düşüyor. Nkomati Anlaşması'nda ve cephe devletlerinin çok yönlü istikrarsızlığında Güney Afrika parmağı olabilir. Ama siyaset ve strateji ABD'ye aittir. Güney Afrika'daki son olaylarda, ABD'nin özel ajanı Chester Crocker'in sahne dışındaki denetimci silueti fark edilebiliyor.

Anlaşmanın etkilerinin Afrika kıtasının güneyindeki boyutları

ABD önderliğindeki uluslararası terörizm tüm cephe devletlerinde varlık sürdürüyordu. Çünkü bu ülke halkları sömürgecilik biçimlendirdiği geçmişlerini kırmak, eski bağımlılık prangalarından ve yoksulluktan kurtulmak için çırpınıyorlardı. Terörizm hiçbir yerde Angola ve Mozambik'te olduğu kadar açık ve acımasızca uygulanmadı. Bölgenin bu iki ülkesinde ileriye doğru atılan adımın sosyalist toplumu kurmak olduğu çok açık bir biçimde ilan edilmişti. Afrika'nın birçok bölgesinde ve başka yerlerde "sosyalizm" amacı sık sık salt bir slogan olarak gevelendi. Ama Angola ve Mozambik'te sosyalizm perspektifi, açıkça, Marksist teoride belirtilen toplumun yeniden örgütlenmesine dayanmaktaydı. Bu programların başını çeken partiler, kendi kaderlerini belirlemek için Marksizme göre seferber olmayı amaç edinmişlerdi. Bu iki ülke Güney Afrika'da sosyalizmin bayraktarları olarak görüldüler ve sonuçta ABD öncülüğündeki terörün baş hedefleri oldular.

Cephaneliğin ekonomik abluka, diplomatik soyutlama, içte silahlı yıkıcı eylemleri kışkırtma ve dışarıdan silahlı işgali tirmandırma gibi tüm silahları onlara karşı kullanıldı. Dünya pazarı ithal edilen temel sanayi ürünlerinin fiyatlarını yükseltecek, aynı zamanda temel ihraç malı olan hammaddelerin fiyatlarını düşürecek biçimde manipüle edildi.

Ama tüm bunlara ve uzun zamandır süren kuraklığa rağmen ne Angola ne de Mozambik'teki rejimler, Nkrumah yönetimindeki Gana sosyalizmi ve Lumumba yönetimindeki Zaïre sosyalizminin akıbetine uğramadılar. Devrimciler için bu, bölgede günün en önemli olayıdır. Frelimo'nun çoğu dostları şunu kuvvetle savunuyorlar: Kuraklık ve dış terörizm Mozambik'i Nkomati Anlaşması ve bütünsel yıkım arasında kesin bir seçimle

başbaşa bırakmıştır.

Belki de öyledir. Ama bu, Güney Afrika kurtuluş hareketinde bizim hiçbirimizin onlar adına onaylamamız gereken bir yargı değildir. Bizce bu yargı, ülkemizde bizim için neyin en iyi olduğu hakkında başkalarının kendi bağımsız yargılarını verme hakkını kabul etmemizden daha fazla bir önem taşımaz. Eğer Frelimo'daki yoldaşlarımız, ülkedeki durumları hakkında böyle bir yargıya vardılarsa, o yargıyı dikkate almalıyız. Eğer onlar, büyük zorlamanın kendilerini devrimlerinin çökmesi ve ülkelerinde bize sağladıkları kolaylıkları azaltma arasında bir seçim yapmayı dayattığı sonucuna vardılarsa, ne kadar üzülsük üzülelim, bunu da dikkate almalıyız.

Nkomati Anlaşması üstüne farklı yargılar da vardır. Örneğin bazı çevrelerde Nkomati Anlaşması'yla birlikte ABD ile Güney Afrika'nın, dünyanın o bölümünde arzularını doyurdukları ve bu yüzden Mozambik'e karşı uluslararası terörist eylemlere son verdikleri söyleniyor. Bundan şu sonuç çıkarılıyor: Eğer diğer cephe devletleri de Güney Afrika ile benzer bir anlaşmaya — üzücü de olsa — girerse, onlar da düşmanlarını yatıştırabilecekler, ulusal gelişme ve bağımsızlıklarını gerçekleştirmek için kendilerine barışçıl bir ortam yaratabileceklerdir.

Buna katılmıyoruz. Nkomati Anlaşması'nın görünürdeki ana teması olan ANC'ye saldırı, ulusal ve ekonomik cephelerini "geri itme" global stratejisinin küçük bir parçasından başka bir şey değildir. Bunun ardından Mozambik, Angola ve tüm diğer devletlere karşı çok vahşi baskılar kesin olarak gelecektir. Terör cephaneliği yine tümüyle kullanılacaktır. Baskılar Güney Afrika Cumhuriyeti devrilinceye kadar sona ermeyecektir. Ya da bağımsız hükümetler devrilecek ve bu ülke halkları emperyalizmin eşitsiz ilişkiler ağına düşürüleceklerdir. Nkomati Anlaşması Afrika için barış işareti değildir. *Bize göre bu anlaşma, tüm cephe devletleri için gelecek daha kötü baskıların, daha kötü saldırıların habercisidir ve tüm devletlerin hazırlanması için bir uyarı olmalıdır!*

Anlaşmanın etkilerinin Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki boyutları

Anlaşma sonrası emperyalist ve gerici

kan Botha bu anlaşmanın hareketimizi ve ırkçılığa karşı direncimizi yok edeceğini umut ediyor. Cephe devletlerine zarar vermek anlaşmanın yalnızca bir yönüdür.

Anlaşmanın merkezinde biz, Güney Afrika devrimcileri varız. Onun baş hedefi biziz. Ama bizler tartışmalarda taraf olmadık. Bir anlaşma olanaklı mıdır, değil midir bize sorulmadı. Konusu herşeyden önce biz, *bizim ülkemiz, bizim halkımız, bizim geleceğimiz* olan bir anlaşma üstüne konuşmamız bile istenmedi.

Nkomati Anlaşması'nın merkezinde biz ve *bizim* devrimci hareketimiz olduğu için, en doğrudan etkilenen *bizim* hareketimiz, *bizim* halkımızdır. Hiç kimse, anlaşma bizim hareket özgürlüğümüzü kısıtlamıyormuş gibi davranamaz. Birçok ülkeden aldığımız değerli uluslararası yardımlar içinde Mozambik'in bize sağladığı olanaklar en önemlilerinden biriydi. Şimdi bu olanaklar ciddi olarak sınırlanmış, bazı alanlarda tümüyle geri alınmıştır.

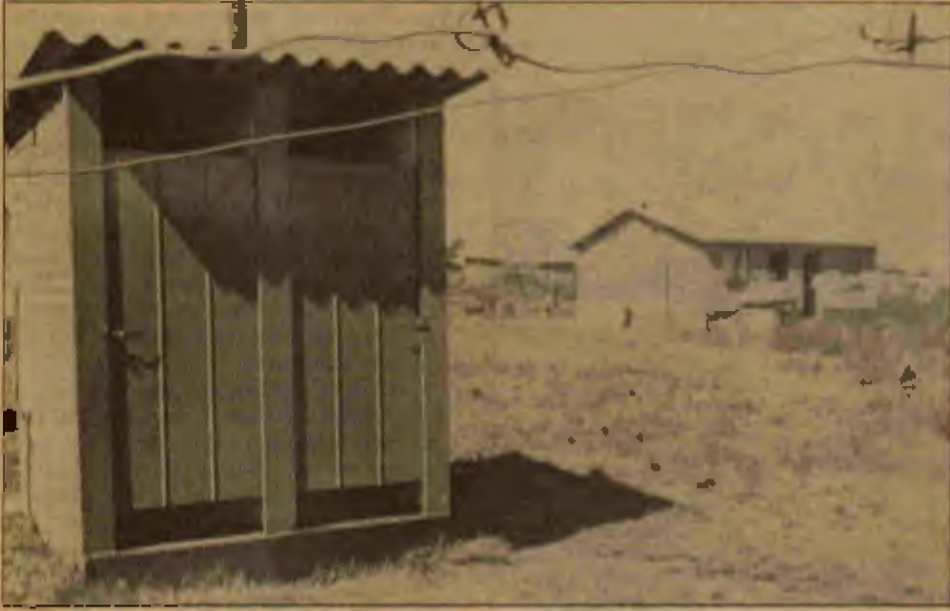
Ama bunlar, kendi başına bizden yeni bir siyaset değişikliği istemiyor. Ülkemizin kurtuluş mücadelesini ülke sınırları dışından yürütmeye çalışmak hiçbir zaman stratejimiz olmadı. Yurt dışında eylem yürütmeye 1960'ların başında hareketimizin büyük bir bölümünün kırıldığı kötü dönemde istemeyerek zorlandık. Rivonia mahkemeleri, yığınsal tutuklamalar, hapisler ve militanlarımıza yapılan işkence döneminden sonra hareketimiz etkinliğini kaybetmeye başlamıştı. Yalnızca ülke içinde çalışmayla sınırlı kalsaydık tamamen yok olabilirdik. O zaman bizim görüşümüz buydu. Ülke dışında bir aygıt kurmaya, dışarıdaki örgütlerin kardeşçe yardımıyla ülke içinde yeniden harekete geçebilecek bir örgütü yeniden oluşturmaya karar verildi.

Ülkeye geri dönüş

Temel strateji asla değişmedi. Komünist

Soweto'da mutfak!

Soweto'da iki ev halkının ortak kullandığı standart tuvaletler

Partisi liderliği gibi Güney Afrika dışındaki ANC yönetimi de kendini hiçbir zaman sürgündeymiş gibi görmedi. Kendini her zaman ülke içinde yeniden kurulan ve biraraya gelen hareketin geçici bir bekçisi olarak gördü. Güney Afrika ırkçı devletin terörü altında devrimci bir güç olmanın zorluğunu anlayanlar için yeniden inşaa görevinin hiç de kolay olmayacağı bilinen birşeydi. Bu çalışma 20 yıldır sürüyor. Bu görevin tamamlandığı söylenemezse de önemli bir başarı sağlanmıştı.

Bugün Güney Afrika'da halkımızın mücadelesi her yönüyle, 1960'ın umutsuzluk dolu günleriyle kesin bir tezat teşkil ediyor. Bugün mücadele için her yerde yaygın bir hazırlık vardır. İşçilerin, köylülerin, göçmenlerin, öğrencilerin, çeşitli meslek guruplarının, siyasetçilerin katıldığı çok sayıda yerel eylemler yapılıyor. Yerel düzeyde, 1960'taki gerilemenin yarattığı boşluğu dolduracak yerel örgütlenmelerle birlikte güvenilir yerel ajitatör ve liderler yetişti. Şimdi "suda balık gibi" ülke içinde çalışan ve halk içinde yaşayan silahlı gerilla güçleri, özgürlük savaşçıları vardır.

Şehirlerde ya da fabrikalarda rejime karşı her yığınsal halk direnişinin ANC tarafından örgütlendiğini söylemiyoruz. Ama ANC her yerde vardır. Yurtdışındaki yönetimin etkisi ve ünü her halk hareketine uyum ve güven veriyor. Bu kadarıyla ANC yönetimi, halk arasında yığınsal direniş ruhunu ayakta tutma görevinin büyük bir kısmını tamamladı. Bu olmadan bir örgütü yeniden kurmak için sağlam bir temel olamaz. Güney Afrika Komünist Partisi bu işte tüm gücüyle yer aldı.

Şimdi Güney Afrika'da gizli ama yaygın devrimci örgütlenmeler kurmak için bir temel oluştu. Bu tür örgütlenmelerin şu anda sağlanıp sağlanmadığı, gerçekte ne güçte örgütlendikleri böyle bir forumda tartışılabilir bir konu değildir. Ama nesnel koşulları kesinlikle vardır. Dışarıdaki yönetim yapmayı amaçladığı görevi hiç değilse kısmen yaptı. Propaganda ve gizli örgüt yoluyla, halk kurtuluş güçlerinin silahlı öncülerini dışarıda eğitip ülkeye göndererek savaştı. Örgütlerimizin bunu başarabilmesi için cephe devletleri 20 yıl konuk-severlik yaptılar. Mozambik'teki olanaklarımızın kısıtlanmasının hareketimiz üstünde uzun dönemli bir etkisi olacaksa da bu, ülkemizdeki savaşım sürecini hızlandırmada ve ülke içinde devrimci bir liderlik oluşturmada elimizi çabuk tutmamıza yarayacaktır. Bu defa örgütün çevresini silahlı bir kadro ve halk desteğiyle örmeliyiz. Nkomati Anlaşması'nın bizim için doğurduğu güçlükler kısa dönemlidir, ama yarattığı meydan okuma olanakları uzun dönemlidir.

Geleceği göğüslemek

Güney Afrika'daki özgürlük mücadelesinde meydan okumanımızın önemli gereksinimlerini karşılamak ve hareke-

timizin merkezlerini Güney Afrika sınırları içinde yeniden kurmak için şimdi yoğun bir basınç vardır. Bu büyük bir sınavdır, ama 1960'larda karşılaştıklarımızdan daha büyük değildir. O zamanlar yenilginin külleri içinden hareketimizi yeniden canlandırmayı başarmıştık.

Tüm cephe devletleri de büyük sınavlarla karşı karşıyadır. Şimdi hepsinde uluslararası terörizm faaliyeti gösteriyor. Bu faaliyetin hedefi sırayla bu devletleri Nkomati türünden bir anlaşma imzalamaya zorlamaktır.

Yukarıda Mozambik konusunda tartıştığımız gibi, asıl sorun, Güney Afrika özgürlük mücadelesini ciddi olarak engelliyor da olsa, bir anlaşma imzalanması değildir. Temel sorun, imza sonrasında neler olacağıdır. ANC'ye saldırı, ABD-Güney Afrika ekseninin sonul stratejisi değildir. Sonul strateji özgürlük, ekonomik bağımsızlık ve kendi kendine yeterli ulus olma "konumlarını geriletme"dir. Bu strateji karşısında hiçbir cephe devleti kendi geleceği için seçtiği gelişme yoluna sadık kalabilecek midir? Bugün Afrika'nın güneyini ilgilendiren temel sorun budur. Bu hükümetler bu yaşamsal soruna çözüm bulmak zorundadırlar. Bunun yanında bölgenin diğer tüm sorunları ikinci planda kalıyor.

Denklem kurmak olanaksız gibi görünüyor. Bir yanda saldırgan ülkelerin geniş mali, ekonomik, teknik ve askersel kaynakları, öte yanda mazlumların bağımsızlık ruhu, güçsüz ekonomileri ve orduları duruyor. Denklem iki tarafında bunlar varsa geriye tek bir çözüm kalıyor.

Ama tüm hikaye bu değildir. Emperyalizme ve ırkçılığa karşı savaşan hiçbir halk daha güçlü bir düşmana karşı

kendinin yalnız ve korunmasız olduğunu düşünmemelidir. Tarihin defalarca gösterdiği gibi, çarpışan güçler arasında görünüşte var olan eşitsizliğe rağmen, sonuç sayıları toplamakla tam olarak hesaplanamaz. Az gelişmiş Vietnam'ın önce Fransız emperyalizmine, sonra ABD'nin askersel gücüne karşı askeri bir zafer kazanabileceğini ya da önlerindeki büyük engellere rağmen El Salvador ve Nikaragua halklarının mücadelesinin yaşayabileceğini kim önceden söyleyebilirdi. Gelecek alınyazısı değildir. Sonuçta o halkların cesaretine, ideoloji, strateji ve taktiklerine, bunları gerçekleştirmedeki birlik ve kararlılıklarına, anti-emperyalist güçler arasında kurulan bağların gücüne ve belki de hepsinden çok başta Sovyetler Birliği olmak üzere güçlü sosyalist sistemle bağların kuvvetine dayanır.

Bunlar Afrika'nın güneyindeki halkların ırkçı ve emperyalist tabuları yıkarırken düşünceleri gereken perspektiflerdir. Bu dergide, Güney Afrika kurtuluş hareketine ve ondan da öte cephe devletlerine strateji ayrıntılarını dikte etmek bizim görevimiz değildir. Ama burada yaptığımız gibi, düşman güçlere karşı başarılı bir direniş umudu yükselteceğini ve karamsarlığı yok edeceğini düşündüğümüz bazı görüşleri ortaya koyabiliriz.

Nkomati Anlaşması'yla uygulaması sürdürülen stratejilere karşı kabul edilebilir seçenekler vardır. Şunu hatırlayalım ki, eğer Angola'nın konumu Mozambik'ten farklıysa bunun nedeni kısmen kardeş Küba'nın önemli yardımı ve desteğidir. Buna ek olarak, Sovyetler Birliği'nin, Güney Afrika'nın Luanda'yı işgal etmesine izin vermeyeceği yolundaki uyarısının da etkisi oldu. Çeşitli nedenlerle Zimbabwe, Bostwana ve Lesotho bugüne kadar Güney Afrika'nın basıncına dayandılar. Ama sonuçta bize göre, Afrika'nın güneyinin bağımsızlığı için tek bir gerçekçi strateji vardır. Bu da, ırkçılığa ve emperyalizme karşı ulusal ve uluslararası güçlerin uzun dönemli işbirliği ve düşmanın Güney Afrika'da zincirlerinden boşanmış saldırganlığına karşı eyleme hazırlanmaktır. Bugünkü ikilemin yarattığı trajedilerden biri, Mozambik'in ilgili taraflara tam danışmadan Nkomati Anlaşması'nı imzalamasıdır. Öyle görünüyor ki, bu tek taraflı bir karardır. Bu şekilde devam ederse, ırkçı rejime karşı olan devletler tek düşeceklerdir. Ya birlikte karşı duracaklar ya da tek başlarına batacaklardır. Nkomati Anlaşması imzalandıktan sonra en cesaret verici gelişmelerden biri, nisan ayının sonuna doğru Arusha'da ANC'nin ve SWAPO'nun da katıldığı cephe devletlerinin toplantısında ulaşılan görüş birliğidir.

Devrimci perspektifler

Güney Afrika halkının mücadelesi ilerler ve bu ırkçı rejimin tüm ekonomik ve askeri güçlerinin ülke içinde yoğunlaşmasını getirirse, emperyalizme karşı cephe devletlerinin gücü büyük ölçüde artar. Güney Afrika devrimi amaçlarına ulaşır ve ırkçı devleti devirirse, yalnız Güney Afrika'da değil, ama tüm Afrika'daki ve gerçekte tüm dünyadaki güçler dengesini kökünden değiştirecektir.

İşte burada, Afrika'nın güneyindeki tüm halklar için gerçek bir gelecek umudu yatıyor. Ama bu, Güney Afrika özgürlük mücadelesinin ilerlemesine, cephedeki bağlaşıklarına moral ve maddi destek sağlayacak sosyalist yönelimli bir Güney Afrika'nın, yeni bir Güney Afrika halk cumhuriyetinin doğuşuna bağlıdır. Bizce bölgenin gerçek güvenliği, emperyalizmin "geri devşirme" siyasetine karşı geleceğin tek garantisi burada yatıyor.

Bu, şu basit ve açık sonucu doğuruyor: Güney Afrika devrimci hareketinin, bizim çalışmalarımızı da kolaylaştırmak üzere cephe devletlerinin tam yardımına gereksinimleri vardır. Ama öte yandan cephe devletlerinin kendi bağımsız geleceklerini sağlama almak için devrimci hareketimizin ilerlemesi ve büyümesine daha çok gereksinimleri vardır. Ayrıca Güney Afrika'daki anti-emperyalist güçler ve cephe devletlerinin dünya ölçüsünde anti-emperyalist güçlerle ve herşeyden önce sosyalist ülkelerle bağlarını güçlendirmeye ihtiyaçları vardır. Ümit edilen odur ki, dünya anti-emperyalist güçleri ve sosyalist devletleri de ırkçıların ve emperyalistlerin istikrar bozucu basıncına ve açık terörizmine karşı dururken, kendilerine yardımcı olabilecek Afrika halklarının desteğini arttıracaklardır.

Afrika'nın güneyindeki devletler, şimdi birbirlerine her zamankinden daha çok bağımlıdır. Kurtuluş hareketimizin temsil ettiği Güney Afrika halkı, bugün bu karşılıklı bağımlılığın vazgeçilmez bir halkasıdır. Afrika'nın hiçbir parçasını düşmana teslim etmeyi kabul edemeyiz. Tüm ülkelerin ilerici güçleri, bağımsız Afrika devletlerinin ekonomilerini geliştirmek, ülke halklarının yaşam koşullarını yükseltmek için, Afrika'nın, ırkçıların ve emperyalistlerin karşı devrimci basıncına karşı durabilme yeteneğini güçlendirmek üzere herşeyi yapmalıdırlar.

Nkomati Anlaşması'nın önümüze çıkardığı engelleri, ülke içindeki devrimci süreci pekiştirerek ve genişleterek göğüsleyelim. Mücadeleleriyle kurtuluş hareketimizin köklerini besleyen halkımızın bizi asla yarı yolda bırakmayacağından her zaman emin olabiliriz.

Soweto'da bir okul bahçesi